

Sayı : B.02.0.004/ 00488

Konu :

16 / 03 /2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 12.02.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6700-11396/24076 sayılı yazı.
b) 23.02.2009 tarih ve A.01.1.RTÜ.0.02.610-416/2593 sayılı yazı.

İlgi (a) yazı gereği Diyarbakır Milletvekili Gültan KIŞANAK'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği Sayın Başbakanımızın kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettiği 7/6700 esas numaralı yazılı soru önergesiyle ilgili olarak Bakanlığım ilgili kuruluşu Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun ilgi (b) yazısı ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr.Mehmet AYDIN
Devlet Bakanı

EK: İlgi (b) yazı

DAĞITIM :
Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/6700

T.C.
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU
Hukuk Müşavirliği

Sayı : A.01.1. RTÜ.0.01.01-610 /416

002593 23.02.09

Konu :

DEVLET BAKANLIĞINA
Özel Kalem Müdürlüğü
(Sn. Prof. Dr. Mehmet AYDIN)

İlgi : 17/02/2009 tarih ve B.02.0.004/00430 sayılı yazınız

İlgi yazınızla Diyarbakır Milletvekili Sn. Gültan KIŞANAK'a ait soru önergesine verilecek cevaba ilişkin bilgilerin gönderilmesi istenmektedir. Söz konusu soru önergesinin ilk dört maddesi Üst Kurulumuz görev alanına ilişkin olup, bu sorulara ilişkin verilecek cevaba esas olabilecek bilgiler aşağıda arz edilmektedir.

3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasında "...Yayınların Türkçe yapılması esastır. Ancak, evrensel kültür ve bilim eserlerinin oluşmasına katkısı olan yabancı dillerin öğretilmesi veya bu dillerde müzik veya haber iletilmesi amacıyla da yayın yapılabilir. Ayrıca, kamu ve özel radyo ve televizyon kuruluşlarının Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde de yayın yapılabilir. Bu yayınlar, Cumhuriyetin Anayasada belirtilen temel niteliklerine, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı olamaz. Bu yayınların yapılmasına ve denetimine ilişkin usul ve esaslar, Üst Kurulca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." Hükmü yer almakta olup, hüküm çerçevesinde Üst Kurul tarafından hazırlanan Türk Vatandaşlarının Günlük Yaşamlarında Kullandıkları Farklı Dil ve Lehçelerde yapılacak Radyo ve Televizyon Yayınları Hakkında Yönetmelik 25/1/2008 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu bu yönetmelikle kamu ve özel radyo ve televizyon kuruluşlarının farklı dil ve lehçelerde yapacakları yayınlar üst kurulun iznine tabi tutulmakta, süre ve nitelik olarak bazı sınırlamalara tabi tutulmaktadır.

11/06/2008 tarih ve 5767 sayılı kanunun 6. maddesiyle değiştirilen 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunun 21. maddesinin son fıkrasında "Kurum tarafından Türkçe dışında farklı dil ve lehçelerde de yayın yapılabilir." Düzenlemesine yer verilerek TRT yönünden Türkçe dışında farklı dil ve lehçelerde yayın yapılması hususu özel kanununda ayrıca düzenlenmiş bulunmaktadır.

Bu düzenleme ile TRT tarafından Türkçe dışında farklı dil ve lehçelerde yapılacak yayınlar 3984 sayılı kanun ve buna bağlı olarak Üst Kurul tarafından çıkarılan Türk Vatandaşlarının Günlük Yaşamlarında Kullandıkları Farklı Dil ve Lehçelerde yapılacak Radyo ve Televizyon Yayınları Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamı dışına çıkarılmıştır. Zira; kamu yayıncısı olan TRT'nin T.C. Anayasasının 133. maddesinin üçüncü fıkrasında; "Devletçe kamu tüzelkişiliği olarak kurulan tek radyo ve televizyon kurumu ile kamu

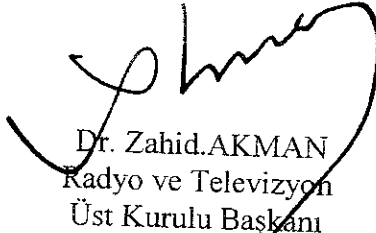
tüzelkişilerinden yardım gören haber ajanslarının özerkliği ve yayınlarının tarafsızlığı esastır.” şeklinde tanımlanan ve 2954 sayılı kanunun 1.maddesinde de vurgulanan özerk yapısı bu yorumu gerektirmektedir.

2954 sayılı kanunun 21. maddesini son fıkrasına eklenen “Kurum tarafından Türkçe dışında farklı dil ve lehçelerde de yayın yapılabilir.” şeklindeki değişikliğin meclis gerekçesinde de; “Avrupa Birliğine üye ülkelerin yanı sıra diğer birçok ülkede resmi dil dışında farklı dil ve lehçelerde yayın imkânı tanınmıştır. Kamu yayıncısı olan TRT’nin de evrensel kültür ve bilim eserlerinin oluşmasına katkısı olan yabancı diller ile Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde sınırlamaya tabi olmaksızın yayın yapması hususu çağdaş yayıncılığın gereği olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bakımdan Kurumun Anayasa’da ifadesini bulan ve tasarısı ile 2954 sayılı Kanunun 1. maddesine dercedilen özerklik ilkesi gereği genel mevzuat hükümlerinin yanı sıra teşkilat Kanununda da konu hakkında özel düzenleme yapılması gerektiğinden işbu değişiklik teklifi verilmiştir.” şeklinde olup, kanunun meclis görüşmelerinde düzenleme ile TRT’nin RTÜK düzenlemelerinin dışına çıkarıldığına değinilmiştir.

2954 sayılı Kanunda yapılan son düzenleme gereği TRT, Üst Kurul tarafından çıkarılan Türk Vatandaşlarının Günlük Yaşamlarında Kullandıkları Farklı Dil ve Lehçelerde Yapılacak Radyo ve Televizyon Yayınları Hakkında Yönetmelikte yer alan sınırlamalara bağlı kalmaksızın kendi belirleyeceği politika çerçevesinde Türkçe dışında farklı dil ve lehçelerde yayın yapabilecektir.

Özel radyo ve televizyon kuruluşlarının Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında kullandıkları farklı dil ve lehçelerde yaptıkları yayınlar ise halen Türk Vatandaşlarının Günlük Yaşamlarında Kullandıkları Farklı Dil ve Lehçelerde yapılacak Radyo ve Televizyon Yayınları Hakkında Yönetmelik hükümlerine tabidir. Söz konusu yönetmelikte bu yayınlar ile ilgili olarak süre, konu, alt yazı sınırlamaları söz konusudur. Bu sınırlamaların kaldırılmasına yönelik olarak anılan yönetmelikte değişiklik yapılması çalışmaları Üst Kurulumuz tarafından yürütülmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Dr. Zahid.AKMAN
Radyo ve Televizyon
Üst Kurulu Başkanı